

# SLOVENSKI GOSPODAR.

## List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

### Novi zakon o obdačenju žganja.

(Napisal Straženski.)

Velika je nevolja na Štajarskem in Kranjskem zavoljo novega zakona o obdačenju žganja. Pojavila je se je najprvič, ko so ljudje pobližje izvedeli, da bo treba plačevati še dodatnega davka — davka nazaj. Najbolj ostro v javnosti so zlasti način, po katerem se ta nezasišani davek tirja, grajali v Ljubljani slovenski poslanci, ki so pred kratkim na Dunaji novi davek zagovarjali in za-nj vseskozi glasovali. Zakon jim je sam ob sebi takšen, da bi ga trebalo previdno izvrševati. Toda zgodilo se je nasprotno po izvršilnej odredbi finančnega ministra od dne 10. avgusta t. l.

Zakon sam veleval v § 99. pobrati od vsega žganja, ki se nahaja letos dne 1. septembra v zalogah — izvzemši 20 litrov pri obrtnikih in 10 litrov pri drugih gospodarjih — dodatnega davka po 24 kr. od litra ali 24 fl. od hektolitra čistega alkohola ali vinskega cveta. Na primer: priden gospodar naredil je vsako leto nekaj žganja iz sliv, tropin, drožij, jagod itd. ter varčno shranil. Recimo, da je imel letos 1. septembra za vsem 20 hektolitrov. No in od tega tirjajo financarji sedaj 480 fl. dodatnega davka. Gotovo, to je silno!

Kako pa zagovarjajo ovi dodatni davek? Človek bi sploh mislil, da je uže dosta, če novo žganje obdačijo, vsak hektoliter s 35 fl. oziroma 45 fl., ker to pomeni povišanje obstoječega davka za 600 %, staro žganje bi naj ljudem na miru pustili; saj navadno novi zakoni svoje veljavnosti ne raztezajo nazaj, ampak naprej! Zakonodajalci pa niso tega mnenja tukaj biti hoteli. Zagovarjajo se, češ: novo obdačenje žganja bi temu ceno kvišku potisnilo, zalogarji bi pa svojo staro robo sedaj po novejši ceni dražje prodavali in veliko pridobili. Da bi od tega dobička državna denarnica tudi kaj potegnola, treba naložiti dodatnega davka; tega utegne precej nanesti, ker je baje veliko, ve-

liko starega žganja v zalogah. Tako prilično zagovarjajo zakonodajalci ovi davek. Toda uže se kaže, ako je resnično, kar javni listi poročajo, da ne dobi finančni minister pričakovanih 13 milijonov, ampak le 3—4 milijone, namreč od dodatnega davka na staro žganje.

Poslanci glasujejo za novo obdačenje žganja so dobro čutili, da utegne dolečba o dodatnem davku ljudi najhuje razburiti. Zato so vsprejeli v § 99 razločno, da se imajo obroki dovoliti posestnikom žganja, katerim bi nemogoče bilo dodatni davek ves in precej vplačati. Toda besede v zakonu so preveč splošne, premalo določene in še izrečno prepuščajo podrobnosti finančnim uradom: „Die näheren Modalitäten sind im Verordnungswege festzustellen“.

Kako opasno bilo je to, priča nam deželni zbor kranjski, kder se je pritoževalo zoper postopanje finančnih uradov. Ti so namreč ukazali, da mora vsak do 31. avgusta t. l. prositi pri svojej okrajnej finančnej direkciji za dovolitev plačevanja po obrokih. To storiti so pa mnogi zamudili, ker so prepozno izvedeli. Zakon novi bil je proglašen dne 20. junija t. l., finančnega ministerstva odredba pa še komaj 10. avgusta t. l. in razglas finančne, deželne (štajarske) direkcije dne 18. avgusta, ki je v časnike na kmetih najbolj razširjene mogel priti še le 23. ali 30. avgusta. Prošnje za 31. avgustom vložene so pa bile odbite, vsaj na Kranjskem. Čudno je tudi to, da so finančnih uradov odredbe in razglasi imeli poprej obveljati, nego zakon sam; slednji je namreč zadobil veljavo še le 1. septembra t. l., izvršilne naredbe njegovo pa uže 10., oziroma 18. avgusta.

Bržčas bodo zaradi tega ministra grajali v državnem zboru pa to bode — zvonjenje po toči.

(Dalje prih.)

### Nov uspeh.

(Iz Pruskega okraja.)

Silno je razveselila letos v spomladi vsakega domoljuba novica, da je naučno minister-